

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING «BARNES TRIVSEL – VOKSNES ANSVAR»

Barnehagene
i Askøy

INNHold

1. Innledning	s. 3
2. Definisjon på mobbing	s. 4
3. Mål for barnehagens arbeid mot mobbing	s. 5
4. Dette ønsker vi for barna i våre barnehager	s. 5
5. Forebyggende arbeid	s. 6
6. Avdekkende	s. 8
7. Tiltak når mobbing oppstår	s. 8
7.1 Tiltaksplan når mobbing skjer	s. 10
7.2 Referat fra møte vedrørende mobbing i barnehagen	s. 11
7.3 Sjekkliste 1 - Barnehagens oppvekstmiljø- Voksnes forhold til barna	s. 12
7.4 Sjekkliste 2 – Barnehagens oppvekstmiljø- Miljøet i barnehagen	s. 13
8. Litteraturliste	s. 14

1. Innledning

For å forebygge mobbing skal barnehagene jobbe aktivt for å gi barn et godt omsorg- og læringsmiljø i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som felles-skap, omsorg og medansvar og gi en etisk oppdragelse i samarbeid med foreldrene.

Rammeplanen uttrykker at barnehagen... *har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing* og sier videre at ... *sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing*. I barnehagen skal barna være en del av et trygt fellesskap. Her skal de erfare i samspill med andre og utvikle sosial kompetanse.

Utdanningsdirektoratets har publisert veilederen «Barns trivsel – voksnes ansvar». Denne handler mye om arbeidet med å skape et godt psykososialt miljø hvor barna kan utvikle seg i trygge omgivelser med utfordringer tilpasset enkeltbarnet. Sentralt er omtalen av hvordan de voksne støtter barna når de deltar i barnehagehverdagen, bygger relasjoner til hverandre, inngår i samspill, leker og knytter vennskapsbånd.

Miljøet i barnehagen analyseres jevnlig og tiltak settes i gang dersom mobbing blir påvist. Mobbing som tema og barnehagens arbeid med det psykososiale miljøet, bør inngå i barnehagens årsplan. Denne handlingsplanen mot mobbing skal være forebyggende, avdekkende og foreslå tiltak som skal gjøres hvis mobbing oppdages.

2. Definisjon på mobbing:

Mobbing er gjentatt negativ eller ondsinnet atferd fra en eller flere rettet mot et barn som har vansker for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing. Atferden må finne sted 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere for å defineres som mobbing. (Udir.no).

Mobbingen kan arte seg som fysisk/psykisk plaging, trakassering, trusler, erting, håning, negativ omtale/tiltale, utestenging og/eller ignorering over tid.

Det er ikke mobbing ved vilkårlig erting, enkeltepisoder med konflikter eller slåssing, enkelttilfeller av utestenging m.m.. Dette er noe som kan forekomme i barns lek og samspill, og er en del av barnas læring av sosiale normer, verdier og moral. Som oftest ordnes dette opp i, etter hvert og uten problemer for noen av partene.

Eksempel: Når et barn sier eller gjør noe og ser at den andre blir lei seg og dermed stopper med det han / hun sier eller gjør, er det ikke mobbing. Det er derimot mobbing om barnet utnytter gråten eller sårbarheten og fortsetter sin adferd. Det et barn kan reagere kraftig på, kan prelle av på et annet. (Senter for Adferdsforskning)

Hovedmål:

*Alle barnehager i Askøy kommune
har nulltoleranse mot mobbing*

3. Mål for barnehagens arbeid mot mobbing

- Alle skal ha rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og mestring. Alle skal oppleve å få hjelp og støtte så tidlig som mulig.
- Skape et barnehagemiljø med nulltoleranse mot mobbing både blant barn, ansatte og foreldre.
- Øke personalets kunnskap om forebygging og håndtering av mobbing i barnehagen.
- Få til et konstruktivt samarbeide med foreldre angående mobbing.

4. Dette ønsker vi for barna i våre barnehager:

- Et miljø der alle blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull.
- Et miljø der alle respekterer hverandre for den man er.
- Et miljø hvor barna lærer å knytte og opprettholde vennskap og relasjoner, slik at de har venner og noen å leke med.

- Et oppvekst miljø som styrker barnas selvfølelse – og som gjør dem godt rustet til å møte verden utenfor.
- Et personalet skal være bevisste på sitt ansvar om å forebygge og sette inn tiltak mot mobbing i barnehagen
- Alle skal oppleve glede og trygghet i barnehagen.

Ingen ville vel ønske å leve uten venner, selv om han hadde alle andre goder.

Aristoteles

5. Forebyggende arbeid

For å forebygge at mobbing skjer i barnehagen skal barnehagen jobbe for å skape et trygt og godt miljø:

- Legger til rette for en god start der barna har sin egen primærkontakt og en avtalt tilvenningsperiode ved oppstart. Dette skal sikre at hvert barn blir sett og møtt av voksne.
- De ansatte må ha en aktiv holdning mot mobbing
- Samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre og ansatte må jobbe sammen.
- De voksne må ha tydelige verdier og være anerkjennende i møte med barnet.
- Mobbing som tema skal inngå i barnehagens møtevirksomhet med personalet og med foreldre.
- Tema mobbing bør også være en del av ledermøter og tverrfaglige team i kommunen.
- Barnehagene skal utarbeide et system for observasjon, refleksjon og tilbakemeldinger blant de ansatte for å forebygge mobbing

- Systematisk observasjon av enkeltbarn og barnegrupper.
- Systematisk arbeid med sosial kompetanse, og barns samspill i lek :
 - Tema om vennskap, positivt samspill og mobbing må være tema i samlinger med barna.
 - Barnehagen jobber med konfliktløsning med barna
 - Systematisk arbeid med språk og kommunikasjon.
 - Barnesamtaler om hvordan de har det i barnehagen.

6. Avdekkende

De voksne skal ha fokus på mobbing og avdekking av dette gjennom:

- Å kartlegge miljøet
- Å reflektere og diskutere
- Vektlegging av voksenrollen
 - Tilstedeværende voksne
 - En aktiv og tydelig voksen
 - Gode relasjoner
- Åpenhet om enkeltbarn
- Systematisk observasjon av barn
- Barnesamtaler
- Foreldresamtaler
- Fokus på gruppeledelse og bevissthet rundt samlingene
- Bruke resultater fra brukerundersøkelser

7. Tiltak når mobbing oppstår

Når mobbing avdekkes iverksettes tiltaksplanen:

- Dersom mobbing er oppdaget skal pedagogisk leder informeres
- Samtaler med barna
- Foreldrene til offer og mobber informeres umiddelbart og kalles inn til samtale
 - Møte med foreldre hver for seg eller sammen (kommer an på saken), bli enige om tiltak som skal gjøres for å stoppe mobbingen

- De ansatte informeres og blir oppfordret til å observere de involverte barna, utarbeide felles strategi blant de ansatte ved gjentakelse av mobbingen
- Vurdere å informere hele barnegruppen
- Vurdere å opprette et sosialt nettverk rundt offeret
- Vurdere å ta saken opp i tverrfaglige team
- Evaluering etter 1-2 uker. Ev videre tiltak
- Oppfølgingssamtaler med de involverte barna
- Oppfølgingssamtaler med foreldrene
- Evaluering videre en gang pr måned inntil saken er løst

Det du tror om meg,
slik du er mot meg,
hvordan du ser på meg,
hva du gjør mot meg,
Slik blir jeg!!

M.Jennes

7.1 Tiltaksplan når mobbing skjer

Det skal skrives referat fra alle møter

Tiltak	Ansvar	Gjennomført Sign. og dato
1) Den som observerer mobbing informerer ped.leder straks. Tas opp på nærmeste avdelingsmøte/basemøte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna / barnet gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre.	Den som observerer/ oppdager mobbing. Alle	
2. Snakk med barna om det som har skjedd. Her må det tas stilling til om barna skal snakkes med hver for seg. Be barna komme med et forslag til hva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barnas forslag med de personalet har kommet fram til.	Ped.leder Ev. ansatt som står barna nærmest	
3) Samtale med foreldre til begge parter	Ped.leder	
4) Informasjon til hele personalet	Styrer	
5) Evaluering av hvordan det går etter 1 – 2 uker. Ev videre tiltak	Ped.leder / Øvrig personale	
6) Oppfølgingssamtaler med barna. Hvordan går det?	Ped.leder Ev. ansatt som står barna nærmest	
7) Oppfølgingssamtaler med foreldre	Ped.leder	
8) Evaluering videre kontinuerlig Min 1 gang pr mnd/ oftere ved behov	Ped.leder	

7.2 Referat fra møte vedrørende mobbing i barnehager

Skjemaet skal ligge i barnets mappe (ev. kopi til foresatte)

Møtedato: _____ År: _____

Tilstede på møtet: _____

Hva saken gjelder	Tiltak videre	Ansvar

Dato for neste oppfølgingsmøte: _____ år: _____

Askøy, den:

Underskrift ansatte

Underskrift ansatte

Underskrift foreldre

Underskrift foreldre

7.3 Sjekkliste 1 - Barnehagens oppvekstmiljø Voksnes forhold til barna

Spørsmål	JA- alltid	JA- oftest	Nei- sjelden	Nei- Aldri
Er voksne i vår barnehage anerkjennende og støttende i forhold til barns initiativ?				
Blir alle barna lagt merke til i like stor grad, uavhengig av type personlighet? (innad /utadvendt)				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet fra oss voksne – mer enn andre barn?				
Får noen barn stadig negativ oppmerksomhet fra oss voksne – mer enn andre barn?				
Kan en se at det har blitt et ”mønster” i at vi voksne har lettere for å tro på noen barns forklaring på konflikter enn andre i gruppa?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar mer kontakt med – og finner på flere aktiviteter med enn andre barn?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar lite kontakt med – og sjelden tar initiativ til aktiviteter med?				
Klarer vi å involvere alle barna i fellesskapet - feks praten rundt bordet ved måltider?				
Har vi voksne større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre, når det gjelder å følge dem opp / hjelpe dem?				
Blir noen barn raskere avbrutt / avvist av oss voksne enn andre når de tar kontakt med oss?				
Er alle voksne bevisst på at barn ikke alltid klarer å skille spøk / ironi? (Være forsiktig med bruk av ironi i fht. barn som ikke forstår dette)				

7.4 Sjekkliste 2 - Barnehagens oppvekstmiljø Miljøet i barnehagen

Spørsmål	JA- alltid	JA- oftest	Nei- sjelden	Nei- Aldri
Er miljøet i vår barnehage preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet barna imellom preget av likeverdighet og veksling av hvem som bestemmer og hvem som til enhver tid får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

Sjekkliste 1 og 2 om barnehagens oppvekstmiljø, skal jevnlig være et diskusjonsgrunnlag i personalgruppen, på avdelingsmøter, personalmøter m.m.

Er vår barnehage der vi vil den skal være i fht. oppvekstmiljø?

For de voksne:

- Kari Lamer: Sosial Kompetanse. Teoribok, håndbok.
- Myrna B. Shure: JEEP (Jeg er en problemløser)
- Berit Bae: Det interessante i det alminnelige
- Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen
- Jesper Juul: Det kompetente barn
- Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet
- Jesper Juul: Diverse videoer
- Barne og fam.dept. 2002: Mobbing i barnehagen
- Kari Pape: Fra ord til handling – fra handling til ord

For barna:

- Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse
- Tor Åge Bringsværd: Ruffen – sjøormen som ikke kunne svømme
- Tone Lie Bøttinger: Min storebror apen
- Paul Leer Salvesen: Fy Fabian
- Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta
- Lena Klefeldt: Otto og Joppa
- Mats Wänblad: Lilleving
- Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven
- Per Christian Jersild: Hymir
- Kari Saanum: Herr Alkabars nese
- Gunn-Britt Sundstrøm: Gutten i supermanddrakten
- Else Færden: Den stygge drageungen
- Birgitta Stenberg: Billy og sinte Lotta
- Birgitta Stenberg: Bjørn drar på landet
- Gunder Andersson: Martins sommer
- Trond Brønne: Petter og månen
- Eva Eriksson: Stures nya jacka
- Gunilla Bergström: Albert og udyret
- Gunilla Bergström: Hvem kan redde Albert Åberg?
- Ursula Kirchberg: Selim og Susanne
- Egon Mathiesen: Katten med de blå øynene
- Mette Cecilie Newth: Lille Skrekk